

Atmosfer ve Gözlem

Hep aynı yerden gözlem yapıyor olsak bile bazen hava açık olduğu halde daha az gökcismi görürüz. Bazen de bir gökcismi gökyüzünde yüksekteyken onu ufka yakın olduğu zamana göre daha parlak görürüz. Bazı günler daha az gökcismi görmemizin ve aynı gökcismini bazen daha sönük ya da parlak görmemizin nedeni Dünya'nın atmosferidir.

Yukarıdaki fotoğrafta Andromeda Takımyıldızı'nın hemen üzerindeki Andromeda Gökadası'nı seçebiliyor musunuz?

Bir yıldız gökyüzünde yüksekteyken ışığı bize ulaşana kadar atmosferde daha kısa mesafe yol alır. Böylece atmosferdeki parçacıklarla daha az çarpışır ve şiddeti çok azalmadan bize ulaşır. Yıldız eğer ufkun hemen üzerindeyse ışığı atmosfere eğik girer. Bunun sonucunda atmosfer içinde daha uzun bir mesafe kat eder ve daha çok parçacıkla çarpışır. Bu yüzden şiddeti azalır.

Kirli ve nemli hava, ışığın şiddetinin daha da azalmasına neden olur. Çünkü havanın kirlenmesine neden olan parçacıklar ve nemli oluşturan su buharı, ışığın geçişini önemli ölçüde engeller. Havanın kirli ya da nemli olduğu günlerde ufkun üzerindeki yıldızları ve diğer gökcisimlerini görmek zor olur. Işık kirliliği de atmosferin özellikle ufka yakın bölgelerini aydınlatarak sönük cisimleri görmemizi zorlaştırır.

Bazı geceler havanın her zamankinden çok daha temiz, gökcisimlerinin normalden çok daha parlak görüldüğünü fark edersiniz. Bunun nedeni yukarıdan aşağıya doğru hareket eden havadır. Özellikle çok soğuk havalarda atmosferin üst katmanlarındaki hava aşağıya doğru hareket eder. Çünkü soğuk hava daha ağırdır. Yukarıdan aşağı doğru olan hava hareketi bize yükseklerdeki temiz havayı getirir. İşte özellikle bu geceler hava çok soğuk olsa da gözlem için uygundur.

Andromeda Gökadası

Gökyüzünde çıplak gözle görülebilen en uzak gökcismi Andromeda Gökadası'dır. Bu sıralar Andromeda Gökadası hemen hemen tam tepede yer alır. Bu da yanda bahsettiğimiz nedenlerden dolayı onu görmeyi kolaylaştırır. Yan sayfadaki haritadan da yararlanarak temiz bir havada Andromeda Gökadası'nı gökyüzünde bulmayı deneyebilirsiniz.

Gezegenler

Parlak gezegenlerden Venüs, Mars ve Jüpiter sabah gün doğmadan doğu ufku üzerinde yer alıyor. 15 Kasım'da Ay, Mars'ın hemen yanında bulunuyor. Ufka daha yakın, yan yana görülen parlak ikiliyse Jüpiter ve Venüs. Mars ve Venüs arasındaki parlak yıldız Başak Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı Spika. Ay 14 Aralık'ta yeniden doğu ufku gelecektir. Bu sırada Mars ve Jüpiter birbirine daha yakın görünecek. Satürn Kasım ayı sonuna kadar Güneş'ten hemen sonra batacak. Aralık ayında Güneş'e yakın konumda olacağı için görülemeyecek. 25 Kasım'da Merkür Güneş'ten en uzak konumunda olacak ve Satürn'den de önce batacak.

Geçmişte Bu Ay

20 Kasım 1889 Gökadaları sınıflandırmak için bir sistem geliştiren gökbilimci Edwin Hubble doğdu.

28 Kasım 1964 Mariner 4, Mars'a doğru yola çıktı.

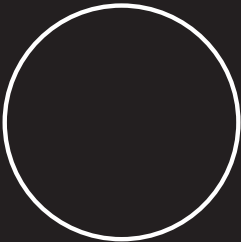
2 Aralık 1993 Hubble Uzay Teleskobu'nun tamir edilmesi için teknisyenler Endeavour Uzay Mekiği'yle uzaya gönderildi.

Göktaşı Yağmurları

Kasım ve Aralık aylarında iki göktaşı yağmuru gözlemleyeceğiz. Aslan Göktaşı Yağmuru 17 Kasım gecesi, İkizler Göktaşı Yağmuru'ysa 13 Aralık gecesi en yüksek etkinliğine ulaşacak. Özellikle İkizler Göktaşı Yağmuru sırasında gece yarısına doğru, atmosfere girip yanan çok sayıda göktaşı görülebilir.

Ay'ın Evreleri

18 Kasım Yeniay

26 Kasım İlkdördün

3 Aralık Dolunay

10 Aralık Sondördün

